

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště 14

OSTRAVA

Inspekční zpráva

Základní škola Havířov-Šumbark Školní 1/814 okres Karviná

Školní 1/814, 736 01 Havířov-Šumbark

Identifikátor školy: 600 136 469

Zřizovatel: Město Havířov, Svornosti 2

Školský úřad Karviná, Mírová 1429

Termín konání orientační inspekce: 7. – 10. prosinec 1999

Čj.	143 349/99-5096
Signatura	on3ct107

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk

Kvalita vzdělávání v hodinách českého jazyka byla hodnocena z hlediska plánování a organizace výuky, podmínek, ve kterých výuka probíhala, užitých vyučovacích forem a metod, motivace a hodnocení žáků v hodinách, spolupráce a komunikace mezi žáky a učiteli. Byly navštíveny hodiny českého jazyka tak, aby byli hospitováni vyučující 3. až 5. ročníků a vyučující na 2. stupni. Ve zhlédnutých hodinách vynikaly dva výkony tvořivých učitelek, úroveň ostatních hodin byla až na výjimky celkem vyrovnaná.

Týdenní hodinové dotace českého jazyka v předloženém rozvrhu korespondovaly s učebními plány obou vzdělávacích programů. Všechny základní ukazatele v oblasti plánování a přípravy výuky českého jazyka byly splněny. V souladu s učebními osnovami byly vypracovány přehledné a funkční tematické plány, jim také odpovídalo probrané a probírané učivo zapsané v třídních knihách. Také individuální učební plány žáků se specifickými poruchami učení jsou vyučujícími řádně vedeny. Kontinuita výuky předmětu v jednotlivých ročnících je zajištěna. Škola nenabízí v oboru český jazyk žádný nepovinný ani volitelný předmět. Z širokého výběru zájmových kroužků jsou na český jazyk orientovány dramatický kroužek pro mladší žáky, na druhém stupni filmový klub. Slabší žáci mají možnost v každém ročníku navštívit kroužek individuálního doučování. Žáci 9. tříd jsou ve speciálním kroužku připravováni k přijímacím zkouškám na střední školy.

Z personálního hlediska je výuka českého jazyka v 22 třídách svěřena 12 učitelům s požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilostí, 4 jsou bez odborné způsobilosti, 2 jsou nekvalifikovaní. V práci vyučujících lze vysledovat nejen tradiční, osvědčené postupy ve výuce, ale také nové, velmi tvořivé metody a formy, zvláště ve 4. a 5. třídách. Škola má propracovaný a funkční systém práce metodických orgánů, které hrají důležitou roli při uvádění tří začínajících učitelek do praxe. Určitá rezerva je v malém prostoru pro vzájemné naslechy učitelů bez ohledu na délku jejich praxe. Metodické orgány a vedení školy provádějí systematické vyhodnocování výkonů v určitých oblastech českého jazyka, v tomto roce to byl diagnostický diktát v 9. třídách, tradičně se vyhodnocují kontrolní písemné práce.

Vybavenost učeben a dalších výukových prostorů školy je na standardní úrovni. Výuka předmětu český jazyk probíhá v kmenových třídách, které poskytují dostatečné podmínky pro veškeré zvolené vyučovací metody a aktivity. Učebny jsou pedagogicky podnětné a dobře zařízené, vyzdobené jsou vzhledem k věku žáků převážně výukovými nástěnnými obrazy, barevnými aktuálními nástěnkami a výtvarnými pracemi.

V hodinách užívají žáci 1. stupně učebnice nakladatelství Alter, v pátých třídách učebnice nakladatelství Jinan, na druhém stupni je výuka zajištěna odpovídajícími učebnicemi nakladatelství SPN. Výuka předmětu je zajištěna standardními pomůckami lexikálního a odborného charakteru, učitelé užívají souvislou četbu ze žakovské knihovny, alternativní texty, jazykové příručky a cvičebnice. Audiovizuální technika nebyla v době hospitací použita. Učitelům je k dispozici počítač a kopírka. Mnozí vyučující zvládají práci s textovým editorem na PC a využívají ho k tvorbě alternativních textů a pracovních listů.

Po organizační stránce u vyučujících převládala metodická zdatnost a tvořivost, výuku řídili promyšlenými a srozumitelnými pokyny. Sled a výběr informací byl v zásadě přiměřený náročnosti učiva a věkovým zvláštnostem žáků. Učitelé sledovali během vyučovacího procesu především cíl výuky. V hodinách zbýval časový prostor na shrnutí učiva, probíhalo také závěrečné hodnocení práce třídy a některých jednotlivců. V několika případech nebyl cíl úplně

splněn pro špatný odhad délky činností, v jedné hodině bylo žákům téma zadáno k dopracování jako domácí úkol. Organizace hodin umožňovala velký podíl samostatné práce, žáci byli vedeni k logickému odvozování a zdůvodňování. Pozornost se učitelé snažili zajišťovat různými vyučovacími metodami procvičování a výkladu, samostatnými pracemi s učebnicemi a s textovými pomůckami. Ve dvou shlédnutých hodinách byly použity metody programu RWCT (Čtením a psaním ke kritickému myšlení). Žáci pracovali v sešitech i na tabuli, při procvičování se střídaly prvky ústních cvičení s písemnými. Projevila se snaha o individuální přístup k méně zdatným žákům i k žákům s rychlejším tempem práce. Převládá frontální způsob výuky, i když v několika hodinách byly použity velmi efektivně formy práce ve skupinách. Jazykové rozbory byly v několika třídách užity formou soutěží, hry nebo samostatné práce. V nižších třídách učitelé ne vždy prokládali činnosti relaxačními chvilkami, na druhém stupni se tento vstup vyskytl jen jednou. V několika třídách byly aktivity střídány tak, aby žáci alespoň měnili pracovní polohy. Skoro ve všech zhlédnutých vyučovacích jednotkách byl čas efektivně využíván, jednotlivé fáze výuky byly za sebou logicky řazeny. Učivo bylo vyučujícími až na dva případy interpretováno správně a příklady při uvádění učiva byly promyšlené a funkční. Grafická úroveň zápisů na tabuli i vedení zápisů v žákovských sešitech byly na velmi dobré úrovni. Kladem zhlédnutých hodin bylo, že žáci prokazovali aktivitu a snahu, projevíli velmi dobré znalosti, učitelé je vedli k vhodným pracovním návykům. Při hodnocení výkonů žáků učitelé vyjadřovali pozitivní postoje, činnosti však byly jen málo spojeny s dílčí nebo shrnující klasifikací. Pochvaly, známkování nebo záznamy do žákovských knih byly provedeny pouze ve třech hodinách, na druhém stupni ani jednou. V jedné hodině byli žáci vyzváni k sebehodnocení.

V mnoha hodinách byli žáci aktivizováni vstupními motivačními metodami, vyučující se také často věnovali dalšímu posilování pozornosti při změnách činností. Ve třech hodinách byla použita opravdu kreativní a nenásilná motivace. Žáci byli učiteli kontrolováni a opravováni, mohli si také zpětně porovnat výsledky. Analýza chyb byla prováděna bezprostředně po ukončení každého ústního nebo písemného projevu, žáci byli vedeni ke zdůvodňování nesprávných tvarů. Všechny didaktické zásady byly respektovány.

Dohodnutá pravidla jednání byla přijata jak učiteli, tak žáky. Ve všech hodinách byla užita komunikace jako možnost vyjádřit vlastní názor, ve 4. a 5. třídách bylo velmi vhodně užito tvořivé psaní. Komunikace vyučujících, jejich pohotovost a jazyková správnost byla velmi dobrá. Totéž se týká i jejich neverbálních projevů. U všech vyučujících českého jazyka převládá pozitivní a citlivý přístup k žákům. Kázeňské problémy, které byly v době inspekční návštěvy ve dvou hodinách zaznamenány, měly příčinu ve špatně volených metodách vzhledem k nepřizpůsobivým jedincům ve třídě. V jiných hodinách byla kázeň bezproblémová a u žáků převládá kladný vztah k výuce.

Při výuce českého jazyka je oblast plánování, přípravy výuky a podmínek, ve kterých výuka probíhá, hodnocena jako velmi dobrá, taktéž oblasti motivace a hodnocení, interakce a komunikace byly shledány jako velmi dobré. Problematika organizace, forem a metod výuky je hodnocena jako dobrá.

Shrnutím jednotlivých atributů je úroveň výuky českého jazyka hodnocena jako velmi dobrá.

Přírodověda ve 4. a 5. ročníku

Ve třech pátých a jedné čtvrté třídě byly provedeny hospitace v hodinách přírodovědy.

Kontrolou bylo zjištěno, že ve všech těchto třídách je časová dotace hospitovaných předmětů v souladu s učebním plánem, probírané učivo je obsaženo v učebních osnovách příslušného

ročníku i v tematických plánech vyučujících. Kontinuita výuky předmětů mezi jednotlivými ročníky je zajištěna, neboť škola má dobře zpracované tematické plány pro všechny ročníky a všechny předměty. Výukové cíle sledovaných hodin byly až na hodinu vyučující bez odborné způsobilosti a s krátkou délkou pedagogické praxe stanoveny vhodně, přiměřeně a s ohledem na aktuální stav třídy.

Tři vyučující splňují podmínky pedagogické a odborné způsobilosti pro práci na prvním stupni ZŠ, jedna má pouze pedagogickou způsobilost.

Učebny jsou pro výuku vhodné, pedagogicky podnětné a esteticky upravené, vyzdobené vzhledem k věku žáků převážně veselými barevnými obrázky a výtvarnými pracemi žáků. Subjektivně posuzované světelné a tepelné podmínky byly v době inspekce dobré

Vybavení tříd školním nábytkem je dobré, většinou jsou lavice a židle nové. Tempo výuky bylo přiměřené. Relaxační chvíle byly zařazeny pouze ojediněle.

Vyučovací hodiny byly kvalitně připravené, dobře promyšlené, i když je nutné konstatovat, že ve dvou případech nebylo časové rozvržení učiva optimální. Velmi dobrá byla příprava tabule. Žáci všech tříd vyjma jedné mají velmi dobře vytvořené pracovní i kázeňské návyky, dovedou se soustředit i samostatně pracovat. Patrná byla diferenciací učiva podle schopností žáků a zohledňování žáků se specifickými poruchami učení. Byly respektovány didaktické zásady, efektivita většiny hodin byla vysoká. Učitelky často užívaly aktivizující a tvořivé formy práce, a to značnou měrou přispívalo k udržení pozornosti žáků. K výuce byly užívány převážně tabule, učebnice nakladatelství Alter, Fortuna, fólie a kartičky s různými úkoly. K procvičování učiva neměly vyučující ve dvou hodinách dostatek času.

Ve věcné a odborné správnosti výuky nebyly shledány nedostatky.

Hodnocení žáků bylo prováděno jen zřídka.

Inspekce vysoce hodnotí správnost a účelnost verbální i neverbální komunikace učitelek, i když i v této oblasti byly shledány rozdíly.

Žáci učivo zadané osnovami ovládají, jejich znalosti, vědomosti a dovednosti mají dobrou úroveň.

Při výuce přírodovědy ve 4. a 5. ročnících je oblast plánování a přípravy výuky, motivace a hodnocení, interakce a komunikace hodnocena jako velmi dobrá. V problematice organizace, forem a metod výuky je škola hodnocena dobře. Stupeň vynikající škola získala v oblasti podmínek, ve kterých výuka probíhá.

Celkově lze výuku přírodovědy hodnotit jako velmi dobrou.

Přírodopis

Výuka přírodopisu odpovídá v časové dotaci učebnímu plánu včetně členění učiva do jednotlivých ročníků.

Předmětu vyučují dvě pedagogicky a odborně způsobilé vyučující, u nichž byla sledována výuka ve čtyřech vyučovacích hodinách.

Výuka probíhá v kmenových třídách, z nichž pouze jedna je částečně vybavena pro výuku daného předmětu. Didaktickou techniku vyučující mají k dispozici.

Žáci disponují až na knihu pro devátý ročník kvalitními řadami schválených učebnic nakladatelství Scientia.

Kabinet přírodopisu je dobře vybaven pomůckami, vyučující pouze pociťují nedostatek mikroskopů a videokazet.

Psychohygienické podmínky žáků ve vyučování jsou na dobré úrovni.

Metodicky byla výuka vhodně uspořádaná a ve všech základních částech hodiny byli žáci plně zapojeni do výuky, ochotně spolupracovali, měli o předmět zájem a prokazovali celkově velmi dobré vědomosti. Vyučující stále podněcovaly žáky problémovými otázkami. Žáci často formulovali samostatně závěry a uplatnili svůj názor na řadu problémů. Velmi dobře komunikovali. Nové učivo bylo logicky vyvozováno, byla uplatňována zpětná vazba, žáci prokázali dovednost pracovat s textem v učebnici.

Vyučující vedly výuku energicky, pevně, ale současně žáky nestresovaly neúměrnými požadavky nebo strohým přístupem.

V oblasti interakce a komunikace je kladen důraz na kvalitní projev učitele a ten je vyžadován i od žáků. V hodinách bylo pozorováno závěrečné hodnocení práce žáků, často se objevovalo průběžné hodnocení.

Vztah vyučujících k žákům je bezprostřední, partnerský, přiměřeně náročný a vytváří prostor pro atmosféru vzájemné důvěry i spolupráce.

Žáci většinou projevovali zájem o předmět a pokud dostávali prostor k vyjádření, byly jejich znalosti na dobré úrovni, přiměřené nárokům vyučujících.

Jedna vyučující dosahuje se svými žáky výrazných úspěchů v biologických olympiádách. Ve všech hodinách laboratorních prací není dořešeno dělení žáků na skupiny, je třeba se zabývat i formou zápisu protokolu.

Při výuce přírodopisu je oblast plánování a přípravy výuky, interakce a komunikace hodnocena jako velmi dobrá. Totéž hodnocení platí pro oblast podmínek, ve kterých výuka probíhá. V problematice organizace, forem a metod výuky a v oblastech motivace a hodnocení škola dosáhla stupně dobře.

Celkově lze výuku přírodopisu hodnotit jako velmi dobrou.

Občanská výchova

Byly navštíveny hodiny v 6. a 9. třídě. Hodinová dotace občanské výchovy odpovídá učebnímu plánu. Příprava učitelky na výuku byla v souladu s tematickými plány a učebními osnovami i po stránce časové.

Občanskou výchovu vyučuje v základní škole ve všech třídách druhého stupně jedna učitelka s odbornou i pedagogickou způsobilostí.

Výuka probíhala v kmenových třídách odpovídajících psychohygienickým zásadám. Škola nemá pro tento předmět odbornou učebnu. Učebnice jsou žákům každou hodinu zapůjčovány, vlastní učebnice žáci žádného ročníku nemají. Základní učivo je jim diktováno do sešitů nebo nakopírované rozdáváno. Daných cílů výuky bylo v navštívených hodinách dosaženo, žáci zvláště v nižším ročníku byli velmi aktivní.

V úvodní části hospitovaných hodin vyučující jasně stanovila didaktický cíl. Opakování učiva probíhalo orientační formou, individuální zkoušení žáků nebylo prováděno. Výklad nového učiva byl srozumitelný a přiměřený věku žáků, měl rovněž výchovný aspekt. V hodinách žáci využívali také učebnice, didaktická technika nebyla použita.

Při výuce byl tvořen prostor pro skupinovou práci žáků, kteří také měli příležitost vyjadřovat své vlastní názory ústní i písemnou formou.

Žáci měli v sledovaných hodinách dostatečný prostor pro rozvoj komunikativních dovedností. Byla respektována jejich osobnost.

Při výuce občanské výchovy jsou všechny oblasti, tj. plánování a příprava výuky, podmínky, ve kterých výuka probíhá, motivace a hodnocení, interakce a komunikace a problematika organizace, forem a metod výuky hodnoceny jako velmi dobré.

Výuka občanské výchovy je celkově hodnocena stupněm velmi dobrý.

Celková úroveň kvality vzdělávání je hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Koncepce školy vychází z analýzy podmínek školy. Obsahuje základní cíle - vytváření optimálních podmínek pro rozvoj dítěte, velký důraz je dán na výchovné působení, organizační formy vyučování a kvalitu vzdělávání. Škola usiluje o zvýšení efektivnosti a účinnosti výsledků vyučovacího procesu a zároveň stanovuje dílčí úkoly k naplnění cíle. Výsledkem by měla být motivovanost žáků k učení, kterou škola chce dosáhnout individualizací, zajímavými formami výuky a přitažlivým obsahem vzdělávání.

Dlouhodobé koncepční záměry má ředitelka písemně rozpracovány v Plánu práce školy pro školní rok 1999/2000. Roční plán rozvíjí i obměňuje koncepční cíle vzhledem k možnostem školy a stanovuje termíny, zodpovědnost a prostředky jejich naplňování. Z jeho analýzy je zřejmé, že plánování je pojato jako celek, cíle jsou stanoveny reálně, vycházejí hlubokého poznání školy a z jejího současného stavu. Při formulaci úkolů pro tento rok byly využity připomínky a doplňky spolupracovníků. Jejich aktivita se dále projevila především při volbě metod a motivačních prvků. Z ročního plánu vycházejí měsíční a operativní týdenní plány, které jsou projednávány na pracovních poradách a jsou k dispozici na informační tabuli ve sborovně a na jiných veřejných tabulích.

Rovněž výchovná poradkyně má písemně zpracovaný plán práce na školní rok 1999/2000 a minimální preventivní program pro oblast prevence zneužívání návykových látek.

Výuka probíhá v 1. až 8. třídách podle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2 včetně úprav a doplňků schválených MŠMT ČR dne 25.8.1998 pod čj. 25 018/98-22. V 9. třídách probíhá podle upravených učebních dokumentů, čj. 18730/91-20. Rozvrh hodin plně respektuje hodinové dotace předmětů i celkové týdenní počty hodin stanovené ve schváleném vzdělávacím programu. Dělená výuka probíhá pouze v předmětu cizí jazyk.

V rámci individuální volby vzdělávacích aktivit škola nabízí osm volitelných předmětů pro šest tříd. V tomto ohledu není nabídka široká ani pestrá, žáci měli omezenou možnost výběru, skupiny jsou početné, s malou možností individuální práce, nejsou zastoupeny předměty pro žáky s menším nadáním.

Ročník	počet žáků	Předmět	počet skupin	časová dotace
7.	57	Seminář a praktika z přírodovědných předmětů - fyzika	1	2
		Seminář a praktika z přírodovědných předmětů - přírodopis	1	2
		Seminář ze společenskovedních předmětů	1	2

8.	47	Seminář a praktika z přírodovědných předmětů - chemie	1	2
		Seminář a praktika ze zeměpisu	1	2
9.	43	Užité výtvarné činnosti	1	1
		Sportovní výchova	1	1

Škola nenabízí žádné nepovinné předměty, přesto vychází velmi vstřícně potřebám žáků a ustavila třináct kroužků individuálního doučování pro slabší žáky, ale také pro žáky 9. tříd jako přípravu k přijímacím zkouškám. Mladší i starší žáci mají možnost se dále zapojit do široké nabídky šestnáct zájmových kroužků, z nichž tělovýchovné škole město Havířov hraří v rámci volnočasových projektů.

Pro 43 zdravotně postižených žáků jsou zpracovány individuální učební plány. Ve 4. a v 5. ročníku jsou pro děti se specifickými poruchami učení zřízeny specializované třídy. Ostatních 17 žáků je do výuky integrováno v rámci tříd. Spolupráce s institucemi, které se zabývají zdravotní stránkou žáků je velmi dobrá, dokumentace o žácích je doložena potřebným vyšetřením.

Plánování vychází vcelku z možností a potřeb školy, jeho zpracování je funkční, má dobrou úroveň.

Organizování

Vedení školy je tvořeno ředitelkou školy a zástupkyní ředitelky. Ředitelka má vysokoškolské pedagogické vzdělání, odbornou a pedagogickou způsobilost pro výuku na 1. stupni ZŠ, s výukou tělesné výchovy na 2. stupni, ve funkci ředitelky působí od roku 1996 a vykazuje 34 let pedagogické praxe. Zástupkyně ŘŠ je odborně a pedagogicky způsobilá k výuce na 2. stupni ZŠ s aprobací přírodopis a základy zemědělské výroby, ve funkci působí od r. 1996 a má 29 let pedagogické praxe. Na řídicí činnosti se dále v rámci svých zodpovědností podílejí předsedové metodických orgánů a výchovná poradkyně. Oblast řízení a kompetence vedoucích pracovníků jsou písemně stanoveny, organizační struktura umožňuje účinné řízení školy.

Funkci výchovné poradkyně, která plní i zároveň úkoly drogové prevence, byla pověřena vyučující se čtrnáctiletou praxí, která absolvovala specializační studium pro výchovné poradce.

Ve škole pracují čtyři metodické orgány: MS 1. – 3. tříd, MS 4. a 5. tříd, předmětová komise českého jazyka, cizích jazyků a společenských věd a předmětová komise matematiky.

Řád školy je zpracován v souladu s §15 vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991 Sb., o základní škole ve znění pozdějších předpisů. Součástí řádu jsou ustanovení o právech žáků a poučení o prevenci zneužívání návykových látek. Řád školy byl prokazatelně projednán a schválen pedagogickou radou dne 7.9.1999. Kontrolou bylo zjištěno, že s ním byli seznámeni všichni žáci školy i rodiče na třídních schůzkách, je k dispozici ve třídách nebo u třídních učitelů.

Organizace vyučování odpovídá obecně závazným předpisům.

Přehled o počtu ročníků a počtu žáků školy

Ročník	Počet tříd v ročníku	Celkem žáků v ročníku	Počet integrovaných žáků
1.	3	59	
2.	3	64	
3.	2	59	

4.	3	68	13
5.	3	73	14
6.	2	57	1
7.	2	57	1
8.	2	47	7
9.	2	43	7
Celkem	22	527	43

Počty žáků i tříd jsou za poslední tři roky bez zásadních změn.

Základním nástrojem řízení je pracovní porada, která je svolávána pravidelně a podle potřeb i mimo termín. Ze zápisů je zřejmé, že jsou projednávány koncepční i organizační záležitosti daného období, součástí zápisu jsou jasné a kontrolovatelné závěry. Práce je specifikována týdenním plánem práce s osobními zodpovědnostmi. Pedagogické rady se konají pětkrát ročně, o jejich náplni a závěrech jsou vedeny řádné zápisy. Pracovníci školy mají zajištěn přístup ke všem potřebným informacím, ochrana osobních dat je zabezpečena.

Rada školy není zřízena. V jednotlivých třídách pracují rodičovské aktivity, které zároveň s výborem SRPŠ na celoškolní úrovni pomáhají škole organizačně, pracovní i finančně: nákupem sportovního vybavení, knih nebo potřeb pro školní družinu. Čtyřikrát ročně se konají pravidelné třídní schůzky, další informace o svých dětech mohou rodiče získat individuálně podle domluvy. Třikrát za rok je pořádán neformální cyklus přednášek na témata týkajících se rodiny. Škola je rodičům otevřená a svědčí o tom i spolupráce s rodiči mimo výuku při společenských a sportovních událostech. Aktuální informace jsou rodičům poskytovány zejména prostřednictvím deníčků a žákovských knížek. Na chodbách jsou umístěny informační vývěsky s dokumenty o minulosti školy, tradicích i o jejím současném životě.

Škola se velmi vhodným způsobem prezentuje na veřejnosti. Pořádá tradiční akce, celoroční soutěže, Olympijský den, vystupuje s kulturními programy v penzionu pro důchodce, v letošním roce připravuje slavnostní akademii k 45. výročí školy. Za svůj přínos o zlepšení životního prostředí, péči o blízký park, škola obdržela ocenění města. Žáci školy získali v uplynulém školním roce dvě významná umístění v okresních kolech matematické olympiády - 6. místo v mladších žácích a 9. místo ve starších žácích s postupem do krajského kola. Dále se zúčastňuje akcí a soutěží města, získala první místa v soutěžích Zdravé město a v dopravní soutěži, v okresním kole se umístila na 4. místě. Žáci se pravidelně zúčastňují olympiád v oborech přírodopis a dějepis.

Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1998/99, projednaná pedagogickou radou dne 7.9.1999, je z hlediska formy na standardní úrovni, obsahově je velmi hodnotná pasáž se sebehodnocením práce školy.

Škola intenzivně spolupracuje s městskou knihovnou, okolními školami a školskými zařízeními, Městskou policií v Havířově. Vztahy s dalšími organizacemi a s orgány státní správy a samosprávy jsou na velmi dobré komunikativní úrovni.

Kvalita a funkčnost organizačního uspořádání školy a informační systémy školy jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitelka používá účelně nástroje operativního řízení, reaguje na nové podněty ve vzdělávání a snaží se je realizovat v praxi. Řídící práce ředitelky se blíží k demokratickému stylu vedení se zřetelnou participací podřízených pracovníků.

K termínu inspekce ve škole pracovalo 39 zaměstnanců, z toho 29 pedagogů. Týdně je

vyučováno 561 hodin, z nichž vyučující s odbornou a pedagogickou způsobilostí učí 353 hodin, tj. 62,9%. Z jednotlivých předmětů jsou předměty anglický a německý jazyk, zeměpis, dějepis, rodinná a hudební výchova vyučovány učiteli bez příslušné aprobační. Na prvním stupni vyučují 3 učitelky bez odborné a pedagogické způsobilosti, do výuky také neaprobované zasahují dvě vychovatelky školní družiny, které dobírají dohromady 7 hodin. Obě učitelky ve specializovaných třídách absolvovaly vysokoškolské studium speciální pedagogiky.

Kladem je poměrně příznivé věkové složení sboru.

Celkem pedagogických zaměstnanců	do 35 let	nad 35 do 45 let	nad 45 do 55 let	nad 55 let do důchod. věku	důchodový věk
celkem/žen	celkem/žen	celkem/žen	celkem/žen	celkem/žen	celkem/žen
29/27	12/10	9/9	5/5	0	3/3

Mnozí učitelé se zúčastňují dalšího vzdělávání, jedná se vesměs o účast na seminářích a kurzech pedagogicko-psychologických disciplín, cizích jazyků a metodiky cizích jazyků, životního stylu, moderních metod výuky. Ve sboru je pět učitelů s praxí kratší než dva roky, těm je přidělen zkušený uvádějící učitel. V metodických sdruženích je věnována pozornost vyučujícím, kteří buď nemají pedagogickou a odbornou způsobilost, nebo jejich práce vykazuje určité metodické chyby. Jedná se hlavně o propracovaný systém informací, následků a rozborů.

Je vytvořen promyšlený systém stimulování pracovníků, jsou stanovena kritéria pro přiznání osobních příplatků, třídnického příplatku i kritéria pro udělení mimořádných odměn, s nimiž byli všichni vyučující seznámeni. Osobní příplatek je přiznáván za určitou odbornost nebo za práci pro školu. Pro finanční odměny jsou vesměs kritéria dána plánem připravovaných akcí.

Pravidelné hodnocení pracovníků probíhá vždy na začátku školního roku při stanovování osobních příplatků a při rozbořech hodin.

Ve škole pracuje odborová organizace, která se na řízení školy spolupodílí.

System, rozsah a efektivnost vedení a motivování pracovníků jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Kontrolní mechanismy

Z předložených zápisů vyplývá, že práce učitelů je často a průběžně kontrolována. Ředitelka školy má vytvořen plán kontroly a řízení na školní rok 1999/2000. Jedná se o sledování kvality dozorů, schůzek metodických orgánů, vedení povinné dokumentace třídního učitele, písemností žáků.

Ve školním roce 1998/1999 vykonala ředitelka hospitace u všech pedagogických pracovníků, u některých i vícekrát. Záznamy o hospitacích a pohospitačních pohovorech jsou pečlivě vedeny. Obecně lze říci, že hospitace jsou zaměřeny na metodiku hodiny, na osobnost učitelek, jejich vystupování, přístup k dětem, na pracovní atmosféru hodiny, na jednotlivé děti. Zápisy z hospitací jsou krátké, pozitivně laděné, s vymezením kladů i nedostatků, závěry jsou zformulovány. Po hospitaci následuje pohovor, záznamy jsou většinou vyučujícími podepisovány. V letošním školním roce ředitelka vykonala ke dni inspekce 10 a zástupkyně ředitelky 5 hospitací.

Ke kontrole vyučovacích výsledků používá škola srovnávací prověrky z českého jazyka, a matematiky, diagnostické diktáty, znalostní testy. Na základě jejich výsledků jsou

stanovovány závěry a opatření.

Klasifikace žáků je prováděna dle vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991 Sb. o základní škole, u žáků ve specializovaných třídách je užito širšího slovního hodnocení.

System, rozsah a účinnost kontrolních mechanismů jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Hodnocení kvality řízení

Řídící činnost vychází z dobré a reálné dlouhodobé koncepce, která je rozpracována ve funkčním ročním plánu. System řízení je promyšlený, jsou zajištěny zpětné vazby. Obecně platné právní předpisy jsou plně respektovány.

Řízení základní školy má velmi dobrou úroveň.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

- Každým rokem se zvyšuje počet dětí ze sociokulturně znevýhodněného prostředí, zejména romských žáků (11% všech žáků školy). S tím souvisí značná migrace žáků na 1. stupni, nezájem o výuku, ale ani o zájmovou činnost, narůstající výchovné problémy a přestupky proti zásadám soužití.
- V srpnu 1998 byla ve škole havárie vodovodu, škoda přesáhla 200 tisíc Kč, byl poškozen nábytek, fond učebnic, část zařízení.
- Škola je kapacitně naplněna a pocítuje nedostatek prostoru, mimo jedné slouží ostatní odborné učebny jako kmenové třídy.
- Ve škole jsou zřízeny dvě specializované třídy pro žáky se specifickými poruchami učení čtení a psaní.
- Škola z pověření Školského úřadu v Karviné organizuje Kurz k doplnění vzdělání poskytovaného základní školou pro absolventy zvláštních škol. Výuku vedou kmenoví učitelé, probíhá dvakrát týdně po čtyřech vyučovacích hodinách, účastní se ho 12 žáků.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, Školský úřad Karviná s účinností od 29.1.1996, čj: ŠÚ/96/ZŠ-045; opr. čj. ŠÚ-99-/ZŠ-33 ze dne 1.1.1999
- třídní knihy, třídní výkazy, katalogové listy, žákovské knihy
- Řád školy
- záznamy z pracovních porad, zápisy pedagogických rad, záznamy metodických orgánů
- personální dokumentace pedagogických pracovníků školy
- Plán práce školy na rok 1999/2000
- Plán kontroly a řízení
- hospitační záznamy
- Organizace základních škol, šk. rok 1999/2000, materiál pro ŠÚ Karviná, schváleno ŠÚ
- Učební plán 1999/2000, rozvrhy hodin, tematické plány učiva pro rok 1999/2000
- podkladová inspekční dokumentace vyplněná ředitelkou školy

- Výroční zpráva 1998/1999
- rozhodnutí ředitelky školy

ZÁVĚR

*Na základě zjištěných skutečností je škola hodnocena jako velmi dobrá.
Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu jsou efektivně využívány.*

Pozitiva:

- Hledání způsobů, jak do výuky zapojit nové organizační formy a vyučovací metody
- Široký výběr mimoškolních aktivit, které tvoří program prevence kriminality a zneužívání návykových látek.

Negativa:

Zásadní nedostatky nebyly shledány.

Doporučení:

- V šestém a sedmém ročníku pro četnost (28 a 29 žáků) dělit výuku alespoň jedné hodiny i v dalších předmětech - matematika a český jazyk.
- Nabídnout žákům v oboru českého jazyka volitelný předmět, nabídku volitelných předmětů rozšířit.
- Věnovat se v rámci metodických orgánů metodické stránce výuky: zařadit vzájemné náslechy, studium a samostudium nové odborné literatury.
- Další vzdělávání učitelů zaměřit na studium romského etnika
- Vzhledem ke zvyšujícímu se počtu romských dětí promyslet možnost zřídit v této lokalitě přípravnou třídu pro děti ze sociokulturně znevýhodněného prostředí k bezproblémovému začlenění těchto dětí do vzdělávacího procesu 1. ročníku ZŠ a k předcházení neúspěšných začátků ve školní docházce.
- Do hodin zařazovat důsledněji relaxační vstupy.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Vedoucí týmu

Mgr. Šárka Hanušová

Hanušová Š. v. r.

Členové týmu

Mgr. Jaroslav Kad'urek

Kad'urek J. v. r.

Mgr. Václav Leikep

Leikep V. v. r.

V Karviné dne 29. prosince 1999

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 29.12.1999

Razítko

Mgr. Iva Chrobáčková

Chrobáčková I. v. r.
Podpis ředitelky

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrá	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad Karviná, Mírová 1429	18.1.2000	143 33/00-5096
Zřizovatel Úřad města Havířova	18.1.2000	143 32/00-5096

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.